

Standard pro doplňování a aktualizaci KF

PRAHA, KI NK, 2015

...aneb knihovníci jako „lovci a sběrači“

Zdůvodnění standardu

Pravidelná aktualizace i nákup KF

- nástroj pro udržení zdravého stavu **fondů knihovny**
- udržení **prostorových podmínek** i pro další činnosti knihoven (výtvarné dílny , přednášky, komunitní aktivity...)

Harmonizace se Směrnicí IFLA

- Služby veřejných knihoven (Praha 2012)

Standard jako materiál pro zřizovatele

- zdůvodnění potřeb financování nákupu knihovního fondu
- zdůvodnění pravidelné aktualizace a vyřazování fondu

Standard jako jednoznačný dokument pro knihovníky

- ne každý knihovník je příznivě nakloněn vyřazování
- ne každý knihovník umí odmítat dary

Nový standard

Veřejné knihovny mají ve fondech 64 mil. knihovních jednotek

- různé formáty
- různé dokumenty
- různá **kvalita a aktuálnost**

Doplňování

- 1 800 knihoven nemá finance na doplňování KF
- zastaralé dokumenty nejsou půjčovány

největší počet výpůjček je u knih v druhém roce po vydání,
poté zájem klesá

Standard pro dobrou knihovnu

Metodický pokyn Ministerstva kultury
k vymezení standardu veřejných
knihovnických a informačních služeb
poskytovaných knihovnami zřizovanými
a/nebo provozovanými obcemi
a kraji na území České republiky

Služby knihoven knihovnám

Krajské programy regionálních
funkcí na podporu knihoven

Směrnice IFLA

i nejmenší knihovna by měla mít 2500 svazků

- 3106 knihoven má méně než 2500 sv.

knihovna by měla mít 2 svazky na obyvatele

- 820 knihoven nesplňuje
- 4597 knihoven standard splňuje nebo má větší fondy

knihovna by měla mít 3 svazky na obyvatele

- 1500 knihoven nesplňuje
- 3928 knihoven splňuje nebo má větší fondy

Doplňování KF dle IFLA

Počet obyvatel	Počet knih/1 obyvatel/1 rok	Počet knih 1000 obyvatel/1 rok
Méně než 2500 obyvatel	0,25	250
25 000 – 50 000	0,225	225
Nad 50 000	0,20	200

1 800 knihoven nevykazuje žádný přírůstek

2 967 knihoven vykazuje menší přírůstek

642 knihoven standard splňuje nebo překračuje

Cíle a působnost standardu

zlepšení rozsahu, obsahu a kvality knihovních fondů ve veřejných knihovnách

standard vymezuje základní parametry pro budování knihovních fondů z hlediska objemu, obsahu i jeho finančního zajištění

standard umožňuje jak základním knihovnám, tak i krajským knihovnám a knihovnám pověřeným výkonem regionálních funkcí provádět průběžné, pravidelné i mimořádné aktualizace knihovního fondu

standard je doporučením pro zřizovatele/provozovatele knihoven, je nástrojem motivace pro poskytování a využívání peněžních prostředků z veřejných rozpočtů za účelem podpory rozvoje knihovnických služeb

působnost standardu je omezena na knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi a kraji

Objem a obsah KF

Objem – viz Směrnice IFLA

Obsah KF (typy a formy dokumentů)

- beletrie a populárně naučná literatura pro děti i dospělé, přístup k databázím prostřednictvím internetu,
- periodika, místní, regionální i celostátní noviny, informace o životě v obci, vládní informace vč. Informací týkajících se místní správy, prameny k místní historii, genealogické prameny,
- materiály v hlavním jazyce komunity a zdroje v alternativních jazycích komunity,
- případně dle zájmu hry, skládky, tematické kufříky, hračky, počítačové hry apod.
- knihy vázané a brožované,
- elektronické knihy,
- zvukové knihy a nahrávky,
- online databáze.

Kvalita knihovního fondu

Kritéria pro výběr dokumentů

- **rozsáhlý** fond není totéž jako **kvalitní** fond
- nikoli cenzura, ale snaha vytvářet v knihovnách zdravé jádro fondu
- tzv. **zlatý fond české i světové literatury** (kánon literatury)
- **Zlaté knižní tituly** – dětská literatura, web [Celé Česko čte dětem](#)
 - Knižní novinky, žebříčky oblíbenosti knih, bestsellery, knihovnické ceny, výroční knižní ceny, recenze, veletrhy aj.
- staré knihy najdeme v krajských knihovnách, v Národní knihovně (konzervační fond...)

Spolupráce

- [Ústav pro českou literaturu při Akademii věd](#)
- úkol – stanovit počty knih, které mají tvořit jádro fondu (světová, česká, dětská literatura)
 - pro různě velké knihovny

Dary

Není příliš vhodné přijímat tituly staršího data

- pouze tituly, které patří ke kánonu české a světové literatury
- KVALITNÍ tituly, které v knihovně chceme jako náhradu za poničené, špinavé či jinak znehodnocené

Darované knihy

- využít pro alternativní způsoby půjčování
- Knihobudky, Knihy do vlaku, knihy do čekáren, dětských center, domovů pro seniory aj.

Aktualizace KF

Standard pro dobrou knihovnu

Článek 4 – Tvorba KF a informačních zdrojů

- Indikátor – **10 % roční obnovy KF** ve volném výběru novými přírůstky
- Knihovna má nejméně **75 % knihovních jednotek ve volném výběru**

Aktualizace – vyřazování KF

Knihovní zákon

- **§ 17**
- Pro vyřazování dokumentů platí následující kritéria:
 - *minimální nebo žádné využití,*
 - *duplicita,*
 - *opotřebovanost, poškození,*
 - *zastaralost nebo **bezvýznamnost.***
- *Vyřazené dokumenty musí být nabídnuty ke koupi jiné veřejné knihovně... Vyloučeny z této povinnosti jsou dokumenty, jejichž povaha vylučuje další využití – opotřebované, neúplné nebo poškozené dokumenty (důvodová zpráva ke KZ)*

Kdo může vyřazovat?

- Posouzení aktuálnosti KF provádí **knihovník ve spolupráci s knihovnou pověřenou výkonem RF**
- termíny průběžné i pravidelné aktualizace mohou být **součástí smlouvy** mezi knihovnou obsluhovanou a knihovnou pověřenou
- aktualizace KF by měla vždy **předcházet revizí** knihovního fondu!

Financování nákupu KF

Standard pro dobrou knihovnu

- Článek 4 – Tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů
- doporučená hodnota: **30-45 Kč/1 obyvatele/1 rok**
- **Směrnice IFLA o financování nákupu KF nehovoří?**

Zkusme navrhnout doporučení!

Otázky aneb chodíme kolem dvorku

Regionální výměnné fondy

tvoří **podporu**, nikoli **základ**, ze kterého je budování knihovní fond byt i malé knihovny

Obec a její povinnosti

Občané obce mohou nahlížet do rozpočtu, vyjadřovat svá stanoviska k projednávaným věcem, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti, podávat orgánům obce návrhy

Samostatná působnost obce

Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce

Rozpočet obce

Rozpočet je především nástrojem řízení.

Rozpočet se tvoří tak, že obec naplánuje své příjmy a výdaje běžného roku.

Rozpočet je závazný, ani starosta není oprávněn překročit schválený rozpočet

...

Nedaňové příjmy

Příklad: ze vstupného, z těžby dřeva, za vodné a stočné, z prodeje propagačních materiálů, za služby související s pronájmem, půjčovné z knihovny, kopírování - používá každá obec.

Zařazení do číselníku

DODOD - Kultura (divadlo, kino, knihovna, muzeum, galerie) - 331x

Dokument k rozpočtu	Datum (uváděny optimální termíny, lze i dříve, později není vhodné)	Kód dat
Rozpočtový výhled	kdykoli během roku	1–12, R
Rozpočtové provizorium	listopad, prosinec předcházející rok	11,12 R–1
Rozpočet		
– sestavení, projednávání	říjen až prosinec předcházející rok	10–12 R–1
– projednání ve finančním výboru	prosinec, leden následující rok	12 R–1,1 R
– vyvěšení a schválení	únor až březen běžný rok	2–3 R
Rozpočtová opatření	ke čtvrtletí, min. září a prosinec běžný rok, leden následující rok	4, 9, 12 R 1 R+1
Závěrečný účet	nejpozději k 30. 6. následujícího roku	6 R+1

Rozpočet obce na www

Zákon o obcích - č. 128/20... Rozkikávací rozpočet obce...

www.rozpocetobce.cz/jak-číst-rozpocet-obce#financovani

jak hospodaří obce

Nejnavštěvovanější Centrum Gmail JŘ Pár drobných poučení... NKP Profesia knihovnik - In... Naprosto unikátní a ge... Euroguidance STAG REGO Překladač Capsa Citace Diplomky FB

Jak číst rozpočet obce

Proč se zabývat rozpočty

Je třeba si uvědomit...

- Polovinu z vydělaných peněz běžnému člověku odebere v dnešní době stát.
- Je tedy přirozené strávit pár hodin měsíčně hlídáním toho, co se s onou polovinou peněz děje.
- Peníze jsou nástroj, stejně jako sekyra. Je tedy třeba se s nimi učit zacházet. Znamená to:
 - snažit se porozumět obecnímu rozpočtu,
 - získat vlastní představu, jak by rozpočet měl vypadat,
 - vést aktivní dialog se zastupiteli o jeho tvorbě.

Jak se tvoří rozpočet

Postup tvorby rozpočtu obce je předepsán zákonem. Pro občana jsou klíčové zejména dva okamžiky:

- když je připraven, projednán a zveřejněn návrh rozpočtu na příští rok a zastupitelstvo ho má schválit,
- když je připraven a zveřejněn tzv. závěrečný účet za předchozí rok a zastupitelstvo ho má schválit.

Více k tématu naleznete na straně 28 [Průvodce komunálními rozpočty](#).

Odkud se berou peníze v rozpočtu - Příjmy

knihy Zvýraznit vše Rozlišovat velikost 2 z 3 výsledků

CS 15:17

Závěr...

Nápady a podněty vítány!!!!